

FOAIA POPULARA

PUBLICAȚIE ENCICLOPEDICA SEPTAMANALA

ISUS IN CERURI

— COPIE DE PE CELEBRUL TABLOŪ AL LUȚI RUBENS —

„FOAIA POPULARA“

PUBLICAȚIE ENCICLOPEDICĂ SEPTAMANALĂ

Director: ILIE IGHEL DELEANU

Redacția și Administrația: București, Doamnei 19.

Abonamentul 5 lei pe an în toată țara.

CHRISTOS A INVIAT!

Triumful adevărului asupra minciunii; a dreptății asupra nedreptății; a științei asupra ignoranței, simbolizat prin poetica înviere a Mântuitorului, se sărbătorește cu mare sfințenie de tot ce e creștin și român.

«Cristos a înviat!» răsună din milioane de pepturi, — «Adevărat că a înviat!» se răspunde cu credință mântuitoare.

De veacuri nenumărate acest adagio se repetă de miliarde de buze și e poate singura ocazie când omenirea, sustrasă din făgașul de meschine combinațiuni egoiste, planează într-o sferă mai ideală și dă Cezarului ce e al Cezarului, recunoscând meritele incontestabile ale Acela, care și-a sacrificat viața pentru purificarea și mântuirea omenirii, păcătoase, pismașe și materialiste, de pe acele vremuri.

Icoana blândului Isus Christos ar trebui să fie veșnic înainte-ne, ca să ne servească drept călăuză vie și convingătoare în calea spinoasă a traiului; să învățăm că, trecând prin această vale a plângerii, numită «viață», cată să știm a ne ridica mai presus de joasnicile trebuințe ale existenței personale, și să căutăm a ne cheltui susțelul, cel mai mare dar al naturii, pentru binele celor-lalți semenii ai noștri.

Ca Acela pe care 'l adorăm, pe care 'l proslăvim și 'l vor cânta și veacurile viitoare, trebuie să fim și noi.

Nu numai cu postul și rugăciunea — și fariseii fac aceste lucruri care nu costă nici bani și nici mult timp — dar cu fapta: dând și ajutând în dreptă, neștiind stânga, și în stânga fără să știe dreptă, — necalmînd; respectând pe acei luminați bărbați cari s'au sacrificat pentru țară, dând fie-căruia dreptul său; iubind pe semenii noștri... numai așa fel fi-vom adevărați creștini, fii ai lui D-zeu.

Bogați și săraci, tineri și bătrâni, să uităm în aceste momente necazurile trecutului, să ne încredem în speranțele ce ne oferă necunoscutul viitor, și transportându-ne de solemnitatea prezentului, să turnăm balsam alinător peste ranele noastre sufletești, cugetând că Isus Cristos a suferit mai mult ca toți din noi și ori câtă durere am avea în această viață, dacă, însă, ne-am făcut datoria de adevărați oameni, suntem mângâiați, căci binele societății e mai presus de acel al propriei noastre ființe, și să strigăm deci într-o voce cu toții:

«Cristos a înviat!»

UN BUN ROMÂN.

PAȘTELE ÎN VECHIME

Paștele e una din cele mai mari sărbători ale Evreilor.

El a fost stabilit în aducerea aminte a scăpării lor din sclavia Egiptului. El se celebra în a 14-a zi a lunii lui *Nisan*, care este cea d'întăi lună a anului israelit. A 14-a zi, a celei d'întăi luni, trebuie să corespundă cu ziua echinocului de Primăvară.

Cuvântul *Paște* la evrei reamintește trecerea mării roșie.

Regulile acestei sărbători sunt cuprinse în ordinile date de D-zeu lui *Moise*, și *Aron*, în momentul plecării din Egipt.

Ordinile celui prea înalt ereau cu rigoare executate de poporul său: în fiecare an, Evreii soseau la Erusalim din toate părțile Iudeei pentru ca să mănânce miezul Paștelui. În timpurile noastre, urmașii lor răspândiți în cele patru părți ale lumii, celebrează această sărbătoare în a 14-a zi după echinocul de primăvară.

Dupe Evangheliști, *Isus fiul Mariei* credincios păzitor al legii, se găsea la Erusalim pentru prăsnuirea Paștelor.

De abia părăsise masa luată cu apostolii săi, când fu denunțat de *Iuda*, prins și dus la *Pilat*, în urmă la *Irod* și pe urmă din nou la *Pilat*. A doua zi în ajunul Sămbetei, muri pe cruce și a treia zi după aceea, care corespunde cu Dumineca noastră, eși viu din mormânt. Primitorii doctrinei sale, se hotărâră de a nu mai serba Paștele, în a 14-a zi a lunii, ca evreii, dar în cea d'întăi Duminică, după cele 14 zile, în memoria învierii Mântuitorului.

Această hotărâre n'a fost luată în unanimitate de toți creștinii: În timp ce bisericile din *Antiochia*, *Alexandria* și *Roma* și din tot *occidentul* sprijinindu-se pe autoritatea apostolilor *Petru* și *Pavel* adoptase noua hotărâre, Episcopii din *Erusalim*, *Smirna*, *Efes* și restul *Asiei mică*, după o tradițiune care spuneau că o au de la *Ioan* și *Filip*, continuau să celebreze paștele în aceeași zi ca și evreii.

Nenumărate discuții se ridicară în această privință.

Pentru a se pune un capăt, Sinodul de la *Nisa* din anul 325 ordonă:

1) Că în viitor, fără a avea în vedere calculele astronomice, 21 Martie să fie luat ca ziua echinocului de primăvară.

2) Ca luna a cărei a 14 zi cade la 21 Martie să fie socotită ca prima lună.

3) Ca Duminică care urmează imediat a 14 zi a acestei luni să fie ziua paștelor.

4) Dacă a 14 zi ar fi o Duminică, sărbătoarea paștelor să fie amânată în Duminică următoare. Ast-fel că nici o-dată paștele creștinilor nu se întâlnește cu paștele evreilor.

Un număr de Asiatici nu primară hotărârea sinodului și continuară de a serba paștele în a 14 zi a lunii, chiar dacă n'ar fi fost într-o Duminică.

De unde urmează, după sinodul de la *Nisa*, că Duminică Paștelor nu cade niciodată înainte de 22 Martie, nici după 25 Aprilie.

Sărbătoarea Paștelor coincide cu reînnoțarea primăverii este și ziua de veselie a tuturor creștinilor. Diferitele popoare serbează ziua paștelor cu ceremonii și obiceiuri particulare. — Obiceiul cel mai răspândit este acel ce datează din era creștină, de a împărți ouă. Probabil că inițiatorii acestui obicei vedeau în ouă simbolul învierii.

Maî târziu publicul însă nu văzu în ouă de cât un mijloc de a se desfăta cu o hrană oprită în timpul postului.

În Evul mediu oamenii din popor schimbau între ei ouă zugrăvite cu diferite culori; cei mari aveau ouă suflate cu aur. Cei mai celebrii pictori făceau o artă în zugrăvirea ouălor. — Noi ne mulțămim astăzi de a face ouă roșii.

În Rusia când doi se întâlnesc în ziua paștelor, se îmbrățișează și unul zice: «*Christos a înviat*» cel-lalt răspunde: *Cu adevărat că a înviat*. Ori-care ar fi poziția socială, nimeni nu îndrăznește să se sustragă de la acest obicei.

În secolul al XIII-lea, la Paris, studenții universitari tineri din diferite cartiere se adunau pe piețele publice, formau un lung cortegiu, precedat de trompete și tobe, și se duceau în fața bisericii catedrale, unde cântau cântece religioase; apoi se răspândeau pe uliți, adunând de pe la oameni ouă de Paște.

În timpul celor din urmă două secole, se aduceau la sfârșitul slujbei religioase, în ziua de Paște, coșuri cu ouă aurite în cabinetul regelui, care le distribuia apoi asistenței. Aceste ouă nu numai că erau aurite, dar adesea ele erau împodobite cu picturi cari făceau din ele o adevărată operă de artă. Doi pictori celebri, *Lancret* și *Wattau*, au zugrăvit niște ouă de Paște și s'au distins printre curiozitățile bibliotecii din *Versailles* cele două ouă artistice și oferite în cea zi d-nei *Victoire de France*, fata lui *Ludovic XV*.

În câte-va provincii ale Belgiei, tinerii flacăi primeau de la logodnicele lor un buchet de flori, dar trebuiau ca ei să le dea în schimb ouă de Paște.

Obiceiul ouălor de Paște există și în Rusia. De la împărat până la cel din urmă țaran, fie-care îl păstrează.

Acolo ouăle clasei populului sunt simple colorate, pe când ouăle aristocraților, aurite și pictate, sunt câte odată un obiect de curiozitate artistică.

Nobilii poloni au păstrat acest obicei, chiar în emigrare. Una din curiozitățile otelului prințului *Czartoryski* este recepția care are loc a doua zi de Paște: Prințul, la care sosesc o mulțime de vizitatori, stă în picioare lângă una din ușile salonului și rupe oul tradițional cu toți cei ce se prezintă, dar el se mulțumește de a duce numări la gură jumătatea ce-i rămâne; vizitatorul trebuie să mănânce cea-laltă jumătate întreagă, căci alt-fel s'ar considera ca insultă.

SE ÎNTĂLNIRA

Se întâlniră: ea frumoasă.

Iar el poet timid și trist;

Inviorat, ca prin minune,

Luă o poză de artist...

Ea nu privi părul cel negru

Nici fața-i palidă și suptă,

Ci și aruncă d'odată ochii

Tocmai pe gheța lui cea ruptă...

D. TELEOR.

CUM SE SERBEAZĂ PAȘTELE ASTA-ZI LA ȚARA?

Paștele a rămas în popor sărbătoarea cea mai mare, mai frumoasă și mai plină de taine și de farmec. Incepându-se de o-dată cu primă-vara, care reinviază, renaște și înverzește natura, Paștele să întipărește și mai adânc în mintea și curatul suflet al poporului.

Dupe un post lung, aspru și greu de 7 săptămâni, ținut așa de cu sfințenie la țară, vine Paștele. Să fac mari pregătiri pentru Paști. Toți să îngrijesc d'a avea haine noi pentru Paști.

Luni întregi, mamele, surorile, cós frumoase și măestrite cămăși și iii celor din casă. S'ar părea că iaă parte la obștească espozitie, unde fie-care să arate puterea sa de meșteșug.

Paștele se sărbătorește la țară în mijlocul nopții. Lume multă, bărbați, femei și copii să duc de dorm așteptând Toacă și Învierea în tinda și bisericeii, unde fac focuri mari, s'așează împrejur și vorbesc de toate.

Punct la miezul nopții toacă, clopotele sună și răsună, satul e în picioare: o mare mișcare se petrece pretutindeni în fiecare locuință, lumini se văd rătăcind pe monotonele și lungile ulițe ale satului.

Preotul incede slujba,—un fel de pregătire. Dupe aceea ese afară cu Învierea și atunci toaca, clopotele de o-dată încep. De jos să intonează imnul Învierei, și un fel de mișcare veselă și de bucurie se resimte.

După biserică creștinii merg acasă, ciocnesc ouă roșii, beău câte un pahar de vin și se culcă.

Toată ziua de Paști, mănâncă, beău câte ceva, își dau unii altor ouă roșii și mărginesc sărbătoarea numai în familie.

A doua-zi de Paște, apoi se duc la horă, se dau în scrânciob sau dulap; acolo ciocnesc și mai multe ouă, și pretrec rudele și prietini la o laltă.

În ziua de Paști, țărani duc la biserică un fel de pâine dospită, numită Pască, în mijlocul căreia așează un ou. Pasca aceasta simbolizează Învierea, trecerea de la moarte la viață, de la robie la libertate.

Mai de mult creștinii sărbătoreau Paștele cu mai multă dragoste, cu mai mare sfințenie. În cele trei zile ale Paștelor nimic absolut nu lucrau.

Țărani—binisor—toți aveau o fierțură și o friptură de miel în ziua Paștelor.

Toți se îngrijeau să aibă și vin și rudele petreceau la o laltă, mănâcând, bând și stând împreună.

Lumea rurală de azi e cam tristă, cam desgustată, cam egoistă: par'că voește ce-va mai mult, mai adânc mai pipăit.

E mai puțină credință azi; mai multe necazuri și neplăceri în lume. A străbătut și la sate răceala ce o aduce unii dintre cei ziși luminați!

Eă ași dori însă ca lumea rurală să sărbătorească Paștele din ce în ce mai cu interes, mai cu podoabă, mai solemn, până ce va înțelege și va putea sărbători adevăratele Paști de popor liber.

DOBRESCU-ARGES
Deputat

CE E VIAȚA?

*Dând la vale pe poteca
De pe Baloșu*) 'nverzit,
Am călcat, vai, din greșală,
P'un crin alb d'abia 'nflorit!*

*Și coprinsă de mâhnirea
Astui fapt îngrozitor,
Iute mă plecai spre dânsul
Să'i dau mână de-ajutor.*

*Ca p'un frate bun și dulce
Il rugai ca să mă ierte,
Să-și înalțe iarăși fruntea
Și de fapt să nu mă certe;*

*Dar, băgând bine de seamă,
Cu convingerea deplină,
Vezu trunchiul lui cel fraged
Că'l rupsesem din tulpină.*

*C'un clan de pietate
Mă gândii la Dumnezeu;
Iar, cu-o lacrimă udându-l
L'animai la sânul meu!*

*Și d'atuncea: Ce e viața?
Tot mă 'ntreb și tot îmi zic:
Și la om ca și la floare
Viața' lucrul de nimic!*

1898.

CONSTANȚA. C. CĂRLOVA.

LEGENDA OUĚLOR DE PAȘTE

Ouăle roșii sunt numai pentru Paști.

Nu pot fi, și nu poate avea farmec Paștele fără ouă roșii. Ouăle roșii din cea mai adâncă vechime au fost semnul serbării Paștelor.

Dacă Paștele Ebreilor se caracterizează prin pâinea Pască și prin mâncarea de miel cu păpădie, tot ast-fel Paștele lumii creștine se simbolizează prin ouă roșii.

Iată o legendă despre ouăle roșii:

Se zice că, Maria Magdalena ducându-se la împăratul Tiberie ca să se plângă de moartea lui Cristos, i-a dus ca plocon, un vas cu ouă roșii, semnul crimei ce săvârșiseră Evreii ucizând pe Cristos.

Ouăle roșii le tălmăcesc părinții bisericeii că însemnează globul pământesc stropit cu sângele Mântuitorului.

Ouăle roșii fură foarte mult întrebuințate la creștinii primitivi.

Împărații creștini, nobilii creștini, își trimeteau unii altora ouă roșii, aurite, cu inscripția «Cristos a înviat», «Adevărat a înviat».

Ouăle roșii fură într'adins introduse în ceremonia Paștelor de Preoții și Clerul superior de la începutul creștinismului, pentru a da Paștelor creștinești un simbol particular și solemn.

Ouăle roșii au făcut și fac tot d'auna asupra imaginațiunii omenești o misterioasă impresiune.

Ouăle roșii stabilesc un fel de egalitate, de înfrățire, la Paște, între toate clasele sociale, între boeri și țărani, între nobilii și robi, între puternicii și slabi.

Ziua Paștelor, e adevărat, înfățișează în mic acea epocă din viața lumii noi, când familia omenească nu va mai fi sfâșiată și împărțită în privilegii, apăsări și nedreptăți,

*) O culme pe moșia Nijcovul, proprietatea d-lui C. Cărlova.

—ci va trăi în pace, în armonie și în adevărată iubire.

Oul roșu poate ajunge în lumea nouă, o lozincă, un semn de împăcare între oameni oul roșu va fi poate ramura de măsline a lumii viitoare.

Oul roșu materializează într'ânsul ideea desrobirei morale a omului; oul roșu este între oameni, ceea ce înseamnă inelul între cei căsătoriți.

Cu ce duioșie, cu ce căldură și credință, creștinii primitivi, nu își dedau unii altora ouă roșii la Paște, în aducerea aminte a morții și a învierii lui Cristos!

De aproape 2000 de ani creștinii întrebuințează la Paște ouă roșii, și obiceiul acesta încă este obștesc, încă se ține în creștinătate.

La început Creștinii fiind amar persecutați,—păgânii nu cunoșteau când s'a serbat Paștele, de cât după cojile de ouă roșii imprăștiate în zilele de Paște pe drumuri. Creștinii în timpul goanelor păgânești formau societăți secrete, și deci atunci oul roșu la Paște, juca mare rol, ca semn de înțelegere între dânsii.

Să păstrăm acest drăgălaș obicei de înroșire a oulelor și să căutăm a'l pricepe în adevăratul lui sens.

IDEALUL RELIGIUNEI

«Priviți crinii câmpului cum cresc!
Ei nu se osteneșe nici nu torc, și
Solomon, cu toată slava sa, nu s'a
îmbrăcat ca unul dintr'aceștia». ISUS

Un savant Englez, care s'a ocupat cu studiul religiunilor trburilor sălbatice din diferitele continente, pe când se afla în Siria a observat următorul fenomen: în fiecare dimineață înainte de răsăritul soarelui se adunau diferite paseri pe arbori și se sileau să ocupe fie-care un loc cât mai sus pe ramuri. Totul se petrecea în cea mai mare liniște, fără cel mai mic sgomot, și pasările ast-fel așezate, așteptau în tăcere primele raze solare. De odată, se începea un sgomot asurzitor, se manifesta o bucurie nespūsă. Ele cântau aproape două ore, apoi începeau a se imprășticia. Frumusețea acestui fenomen e considerată de Sirienii ca un *le-deum* către natură, ca o adorațiune a paserilor către D-zeu.

O observațiune analogă a misionarului Mathews, făcută în unul din triburile sălbatice ale Americii (în care nu sunt cunoscute crimele) se acordă perfect pentru a explica existența sentimentului religios. Dimineața, regulat, înainte de răsăritul soarelui, sălbaticii se adunau la marginea unui râu și așteptau în tăcere răsăritul soarelui. De îndată ce soseau primele raze, ei făceau sgomot mare, se înveseleau și apoi se imprăștiau în vastele păduri de arbori fructiferi.

Cine oare a învățat pe pasări să salute răsăritul soarelui? Și de unde au sălbaticii ideea de recunoștință către soare?

Sentimentul religios își are dar origina sa înăscută și este prin urmare instinctul cel mai nobil al naturei, întru cât se naște din simțul recunoștinței. Toate popoarele care au existat, au trăit cu atât mai mult cu cât sentimentul religios era mai curat, și numai atunci a putut exista o solidaritate când binele comun era idealul ce înțarea societatea.

Religiunile, ori-cât de absurde în aparență, au format țaria vechilor vârste, căci conțineau cel puțin un adevăr real: acela

al solidarității și numai ast-fel s'a putut forma societăți și din societăți popoare. Iar acolo unde nu s'a putut păstra religia, unde devotamentul pentru binele comun s'a schimbat în egoism, statul a decăzut.

Orî ce organizație, dacă nu e întemeiată pe moralitate, nu poate trăi. Să nu uităm că marii cuceritori ai lumii sunt aceia a căror cuceriri nu s'au făcut prin arme. Ele sunt și rămân eterne; și în această privință adevăratul și cel mai mare cuceritor a fost Isus.

Cele mai mari revoluțiuni sunt acelea care s'au făcut pe terenul moralei și a filosofiei. Creștinismul s'a întins fără arme, căci are de maximă *caritatea*, și aceasta e idealul religiei, ideal la care trebuie să ajungă lumea. Numai atunci societatea va semăna cu familia. Este o eroare nenorocită de a judeca religia după farmecele cu care o îmbracă cei cari o represintă.

Existența omenească, ca și cele-l'alte existențe, sunt și rămân etern neînțelese, orî-cât de mult s'ar mări cercul cunoștințelor.

„A explica o lege a naturii (zice Stuart Mill) printr'o altă lege, înseamnă a substitui unui mister altul.“

Omul nu poate de cât observa legile naturii și a admira frumusețile fenomenelor; dar nici odată a înțelege cauza finală. A nu ști *inceputul și finalul*: iată ce e de domeniul minții omenești. Observăm frumusețea crinului, fără a înțelege misterul creșterii, nici a ști origina primei semințe.

Newton, unul din cei mai mari astronomi, în tratatul său despre atracția universală, mărturisește că nu poate înțelege prima mișcare a pământului în alt mod, de cât că el trebuie să fi fost împins de o mână divină.

Ce este forța? De unde vine? Ce este lumina? Ce este căldura și electricitatea? Iată întrebări la cari filosofia pozitivistă nu poate răspunde orî-cât s'ar încerca.

Este imposibil a se limita într'un cadru ceea ce este ilimitat.

Cu cât se va mări domeniul științei, cu atât se va vedea importanța religiei. Cu cu cât ne înălțăm în sus, cu atât avem un orizont mai mare.

„Religia, s'a zis, este poezia sufletului“. Ea nu și găsește loc de cât în inimile curate, întocmai ca și florile care nu cresc între mărcini, ci numai la caldele raze solare și expuse zefirului.

P. PANAITESCU.

DE ZIUA INVIERII

Veniseși ca să izbăvești
Pe om din crâncena-ți robie,
Ca să-i arăți un ideal
De-amor, de pace, de frăție,
Isuse, blând copil al plebei,
Isuse, palid visător,
Și plebea ascultându-ți graiul
Te-a ridicat Mântuitor.

Au tremurat stăpânii vechi
Privind senina la figură,
Și ochii lor, scânteleori
De răzbunare și de ură,
Găsiră printre-ai tăi apostoli
Un Iuda lacom, crud, avar...
Și-atunci, cu câtă resemnare,
Purtat-ai crucea spre Calvar!

Iar astăzi, când popoare 'ntregi
Sărbătorească la 'nviere,
În lume-î mult mai jalnic plâns,
E mult mai groasă durere,
Căci plebea 'ntunecată geme
Sub mult mai fioroși călăi,
Iar Iuda mult mai crud, mai lacom,
S'a înmulțit în fii săi.

În loc de pace, de amor,
Domnește patima nebună,
Domnește ură și războiu,
Și'n loc de adevăr—minciună.
Pe-acei ce luptă pentru bine
— Eroii tot n'au dispărut —
Îi 'năbuse cumplita hulă
Și-al Iudei trădător sărut.

Iar într'al luptei noastre drum
Ce'n spre isbândă ne conduce,
Isuse, astăzi noi purtăm
O mult mai grea, mai tristă cruce;
Huliți de dușmani și prietini,
Pribegi, cu sufletul amar,
În calea noastră se ridică
Un mult mai dureros Calvar.

Pământul e de sânge ud
Și semănat-î de morminte,
Și toluși, luptători vileji,
Nainte, vecinic înainte!
În lături gloata de nevolnici!
Din zăbucium, luptă și dureri
Va izbucni 'ntr'o zi lumina
Adevăratei invieri!

CONST. Z. BUZDUGAN.

CRISTOS A INVIAT

În aceste sfinte zile se cuvine să uităm orî-ce ofensă, adresându-ne unul altuia salutarea de *Cristos a inviat*, conformându-ne obiceiurilor strămoșești păstrate ca o scumpă moștenire din tată în fiu și cu toată măreția acestor zile se cade să ne aducem aminte de cei cari nu mai sunt, de părinții și frații noștri, cărora în anii trecuți le-am adresat frumoasa salutară de *«Cristos a inviat»!* Să ne aducem aminte dar de ei și să vărsăm o lacrimă de durere sau cel puțin să depunem o floare pe mormântul lor, amintindu-ne virtuțile și scumpele lor povești!

Sunt dureri care nu se uită nici odată și care pătrund până în adâncul inimii.

Nu-mi pot inchipui, nu-mi vine a crede, că vremea va duce pe negrele ei aripi *doliul*, ce-mi apasă inima ca o peatră de moară, și orî de câte ori mă gândesc mi se strânge inima de durere fiind-că am pierdut cea mai scumpă comoară ce poate avea cine-va pe pământ—pe *Mama!*

O vecinică amintire ți voi conserva o *Mamă*, până la ultima mea suflare.

Nici odată nu voi uita frumoasele consilii ce mi le-ai dat și imensele sacrificii, ce le-ai făcut cu creșterea mea.

Și acum vin și la mormântul tău și mă adresez țărânei tale neînsulețite zicându-ți: *«Cristos a inviat!»*—dar vocea ta a amuțit pe vecinicie și nu-mi va mai răspunde ca în cei-pălți ani: *Adevărat a inviat!*

AL. VENTUL.

SCRITORII MARI STRAINI

IOSEF ERNEST RENAN

Credem ocazia cea mai nimerită a da azi, conform tradiției noastre, ca scriitor mare străin pe Renan, cunoscutul filolog și critic francez, autorul operei „Viața lui Isus“, care a produs o revoluție în toate spiritele lumii culte.

Mai jos dăm un capitol din această lucrare. Este acela al morții Mântuitorului, potrivit cu zilele sfințelor sărbători.

Renan s'a născut la 27 Februarie 1823 și fu destinat carierei preoțești. La Saint-Sulpice, în Paris urmă cursuri profunde de teologie. Învăță cu mare tragere de inimă limbile orientale. Părăsi apoi Seminarul, nevoind a se preoți, și în 1848 se presintă la un concurs pentru agregati în filosofie, reușind întâiul.

La 1858 publică „Istoria generală și sistemele comparate ale limbilor semitice“ care obținuse premiul Volney. El mai e premiat apoi în 1860 tot de Institut pentru „Studiul limbii grecești în evul mediu“. Fu trimis într'o misiune în Siria. Reîntorcându-se fu decorat cu Legiunea de onoare și se căsători cu ficia pictorului Schoeffer.

Dintre operele sale „Viața lui Isus“ a făcut cel mai mare șomot. S'a tipărit în 50 ediții în limba franceză, s'a tradus în toate limbile europenești. Ea a dat naștere unei iscări bibliografice enorme. S'au tipărit, dupe apariția ei, zecimi de mii de volume și broșuri, menite a combate sau a apăra tendința scrierii lui Renan.

Clerul, în special, se ridică contra lui Renan. În urma mișcării clerului francez și a intervenției Papei chiar, Renan fu destituit din postul de profesor al Colegiului Franței.

La 1878 Renan fu ales membru al Academiei Franceze, înlocuind pe Claude Bernard.

Renan a scris mult. El a căutat să modernizeze, pe teme filosofice și baze științifice, toate farmecele religiunii.

Operele sale tormează o întinsă bibliotecă cuprinzând cele mai variate scrieri: filosofie, religie istorie și literatură.

La 1894, Renan a murit.

MOARTEA LUI ISUS

De și motivul real al morții lui Isus a fost cu totul religios, dușmanii isbutiseră să-l înfălișez la pretoriu, ca vinovat de crimă de Stat, fiindcă n'ar fi dobândit de la scepticul Pilat o osândire pentru heterodoxie. Consecință acestei idei, preoții puseră mulțimea să ceară răstignirea lui Isus. Acest supliciu nu era de origină evreiască; dacă osândirea lui Isus ar fi fost curat mosaică, el ar fi fost omorât cu pietre. Crucea era o caznă romană, rezervată pentru robii și pentru cazurile în care ar fi voit să s'adauge morții agrava

rea înjosirei. Aplicând-o lui Isus, el era tratat ca tâlharii de drumul mare, briganzii, bandiții, sau ca acei dușmani disprețuiți cărora Romanii nu le acordau decât onorurile morții prin sabie. Se pedepsea chimericul «Rege al Evreilor», iar nu dogmatistul eterodox. Ca o urmare a aceleiași idei, execuția trebuia lăsată Romanilor. Se știe că la Romanii soldații, cari aveau meseria de a omorâ, făceau pe călăii. Isus fu deci predat unei cohorte de trupe auxiliare, și toată mișelia chinurilor introduse de obiceiurile crude ale noilor cuceritori se desfășură pentru el. Erea aproape de prânz. Fu îmbrăcat cu hainele lui, ce-i se smulseseră pentru haljocoră de la tribună, și, fiindcă cohorta avea deja doi hoți ce trebuia să execute, ca reuni pe cei trei osândiți, și alaiul se îndreptă către locul de execuție.

Acel loc era afară din Erusalim, dar aproape de zidurile orașului și se numea *Golgota*. Numele asta înseamnă *craniul*; el corespunde, pe semne, cuvântului francezesc *Chaumont*, și desemna probabil un delușor despuiat, având forma unei tigve pleșuve. Nu se știe bine unde s'afle acel delușor. El era la Nordul sau la Nord-Vestul orașului, pe marele platoș neegal care se întinde între ziduri și între cele două văi ale Cedronului și *Hinnomului*, regiune destul de vulgară, și mai tristă încă prin supărătoarele amănunte ale vecinătății unui oraș mare. E greu de-a pune Gulgota în locul hotărât unde, de la Constantin, l'a venerat întreaga creștinătate. Acel loc e prea înăuntrul orașului, și putem crede că în timpul lui Isus, el era cuprins în incinta zidurilor.

Osânditul la răstignire trebuia să ducă el însuși unelta chinului său. Dar Isus, mai slab de cât cei doi tovarăși ai lui, nuși putu duce pe a sa. Trupa întâlni pe un oare-care Simon din Cirena, care se întorcea de la țară, și soldații, cu sălbaticile proceduri ale garnizoanelor străine, îl siliră să ducă copacul fatal. Poate că cu asta ei uzaă de un drept de corvadă recunoscut, Romanii neputând duce ei însuși lemnul înjositor. Se pare, că Simon a făcut mai târziu parte din comunitatea creștină. Cei doi fii ai lui, Alexandru și Rufus, erau foarte cunoscuți de creștini. El povestii foarte multe lucruri la cari a fost martor. În acea clipă nu s'afle nici un școlar lângă Isus.

Ajunseră în sfârșit la Gulgota. După obiceiul evreu, se da suferințelor un vin foarte parfumat, cu plante mirositoare, ce se da de milă osânditului, spre a-l îmbăta. Se pare, că adesea femeile din Erusalim aduceau chiar ele nefericiților ce se îndrumau spre acest chin vinul asta din ultimul ceas; când nu venea nici una, se cumpăra vinul din casa publică. Isus, după ce a atins vasul cu buzele, nu mai voi să bea. Acea tristă ușurare a osândiților obișnuiți nu se potrivea cu înalta lui fire. El preferă să părăsească viața în deplină claritate a minții, și să aștepte cu o deplină cunoștință moartea pe care o dorise și o chemase. Atunci el fu despuiat de vesminte, și fu legat

de cruce. Crucea era formată din două bărne legate în formă de T. Nu era înaltă, așa că picioarele osânditului atingeau aproape pământul. Întâi se ridica crucea; apoi se lega vinovatul de ea, înfigându-i cue în mâini; și în picioare îi se băteau asemenea cue, alte-ori, era numai legate cu frânghii. Un buștean de lemn, un fel de antenă era legat de trunchiul stălpului, pe la mijloc, și trecea printre gabele osânditului, care se rezema pe el. Fără de asta, mâinile s'ar fi sfâșiat și trupul s'ar fi slăbit. Alte ori, o lavită orizontală era fixată cât e înălțimea picioarelor și le susținea.

Isus suferi toate acele chinuri în deplina lor cruzime. O sete arzătoare, unul din chinurile răstignirii, îl munci grozav. El ceru de băut. P'aproape era un vas plin de băutura obicinuită a soldaților romani, amestec de oțet și de apă numit *posca*. Soldații trebuia să-și ducă cu ei *posca* în toate expedițiile lor, în numărul cărora era socotită și execuția. Un soldat muie un burete în acea băătură, îl puse pe vârful unei trestii, și-l duse la buzele lui Isus, care l' supse. Cei doi hoți erau răstigniți lângă el. Călăii cărora li se da d'obicei hainele subțiri ale celor executați, traseră la sorți vestmintele lui, și, așezăți la piciorul crucei, îl păzeau. După o tradiție Isus ar fi spus cuvintele astea, cari erau în sufletul lui dacă nu pe buzele sale: «Doamne, iartă-le lor, căci nu știu ce fac.»

O tăbliță cu inscripție, după obiceiul roman, atârna la vârful crucei, având în trei limbi, ebraică, greacă și latină, următoarele vorbe: *Regele evreilor*. În asta redactare era ceva insultător și penibil pentru națiune. Numeroșii trecători care o cetiră fură jigniți de ea. Preoții observară lui Pilat că ar fi trebuit să adopte o redacțiune din care să reiasă numai că Isus se zicea Regele Evreilor. Dar Pilat, deja nemulțumit de astă afacere, refuză să schimbe ceva din ceea ce era scris.

Trecătorii îl injurau. Auzea în jurul lui haljocuri neroade și supremaele sale strigăte de durere fură schimbate în urâte jocuri de cuvinte: «Ah! iată pe cel ce se numea Fiul lui D-zeu! Să vie tatăl său acum să-l scape!» se spunea.—«El a mântuit pe alții, se murmura și nu se poate mântui pe sine însuși.» «Dacă e regele lui Israel, să se coboare de pe cruce, și vom crede într'ansul!—Ei bine! zicea un al treilea, tu care dărami templul lui D-zeu, și-l reclădesti în trei zile, mântuește-te, să te vedem!»—Unii cam în curent cu ideile lui apocaliptice, crezură că l'au auzit chemând pe Ilie, și ziseră: «Să vedem, dacă Ilie va veni să-l scape.» Pare că și cei doi hoți răstigniți lângă el s'ar băteau joc de dansul. Cerul era întunecos; pământul uscat și posomorât, ca în toate împrejurimile Ierusalimului. După unele povestiri, el ar fi slăbit o clipă; un nor i-ascuse fața Tatălui său; el avu o agonie de des-nădejde, de miș de ori mai dureroasă de cât toate chinurile. El nu văzu decât necunoștința oamenilor; se căia poate că pătimește pentru o rasă înjosită, și strigă: «Doamne, Doamne, de

ce m'ai părăsit!» Dar instinctul lui divin l'invinse iar. Pe măsură ce viața trupului se stingea, sufletul său se re-însenina și se întorcea puțin câte puțin la obârșia lui. El regăsi simțământul misiunii sale: văzu în moartea lui mântuirea lumii; pierdu din vedere urata priveliște ce se desfășura la picioarele lui, și adânc unit cu tatăl său, el începu pe spânzurătoare viața Dumnezeiască pe care o aducea atunci în sufletul omnirii pentru veacuri nefârșite.

Cruzimea particulară a răstignirii era că puteai trăi trei sau patru zile în aceea grozavă stare pe lavița durerii. Emoragia mâinilor se oprea iute și nu era mortală. Adevărata pricină a morții era poziția nefirească a trupului care turbura rău circulația sângelui, pricinuia grozave dureri de cap și de inimă, și, în sfârșit, rigiditatea mădurelor. Răstigniții mai tari de constituție nu mureau de cât de foame. Gândul de la care a pornit acest chin crud nu era de-a omorâ pe osândit d'a dreptul prin rănii determinate, ci de-a expune pe robul, cu mâinile pline de cue, mâini pe care n'a știut să le folosească cum trebuie, și de a-l lăsa să putrezească pe lemn. Delicată fire a lui Isus îl feri de această agonie înceată. Suntem îndreptății a crede că o sincopă sau ruptura instantanee a unui anevrism îi pricinui o moarte subită, după trei ceasuri. Câteva clipe înainte de a-și da sufletul, el avea încă glasul puternic. D'odată, el scoase un țipăt grozav, în care unii auziră: «O Tată, m'ă dau sufletul în mâinile tale!» și pe care alții, mai preocupați de îndeplinirea profesiilor, l' redară în cuvintele: «Totul e sfârșit!» Capul îi căzu pe piept, și el muri.

Odihnește-te acum în gloria ta, nobile inițiator. Opera ta e sfârșită: divinitatea ta întemeiată. De aci înainte, afară de atingerile nestatorniciei, vei asista, din înălțimea păceii divine, la urmările nefârșite ale actelor tale. Cu prețul câtor-va ciasuri de suferință, care nici nu ți-au atins marele tău suflet, tu ai cumpărat cea mai desăvârșită nemurire. Miș de ani întregi lumea se va înălța prin tine! Stindard al contrazicerilor noastre, tu vei fi semnul în jurul căruia se va da cea mai arzătoare luptă. De miș de ori mai viu, de miș de ori mai iubit de la moartea ta de cât în zilele trecerii tale prin lumea asta, tu vei deveni atât de mult cheea de boltă a omnirii, în cât a smulge numele tău din lumea asta, ar fi a o sgudui până în temelii. Între tine și D-zeu nu se va mai face nici-o deosebire. Pe deplin învingător al morții, ia-ți în stăpanire împărăția ta, în care te vor urma, pe calea împărătească pe care ai arătat-o, veacuri de adoratori.

Din cauza Sf. Sărbătorii, care coincidează cu imprimarea ziarului nostru, no. viitor va apare cu o întârziere de câte-va zile.

Cerem scuze onoraților noștri abonați și cititori.

PAȘTELE IN BUCUREȘTI

La miezul nopții detunătura de tun din Dealul Spirei, vesteste bisericilor începerea serviciului divin.

E un moment sublim, când clopotele tuturor bisericilor încep să sune d'odată, iar sunetul lor se amestecă, în liniștea nopții, cu stintele cântării ale Invierii, ce răsună prin biserici. Stradele se umplu încet, încet de oameni, dintre care mulți, numai din Paști în Paști se mai duc pe la biserică. Există o prea frumoasă credință în noaptea de Paști. În această noapte porțile raiului stau deschise și cei cari mor în acest timp, merg nejucecați în rai, căci în noaptea aceasta se iartă totul.

S luminează de ziua. Oamenii se întorc vroioși de la biserică cu lumânările aprinse până acasă. Care cum se întâlnește nu și zic de cât, cu glas tare. *Cristos a înviat!* și li se răspunde cu o mare credință: *Adevărat a înviat!*

Acum vin la rând ouăle și cozonacii cei gustoși. Bieții creștini, lihniți d'atâta post, așteaptă cu nerăbdare tiapul mesei. Și se strâng rudele, cunierii, finii, cuserii, unii la alții, căci odată Paștele n' an! De, și Bucureștii ăștia prea sunt mari și rudele se văd rar și nu pot să s'adune la un loc de cât la zile așa mari.

Din ce în ce veselie crește. Animația e la culme. Oamenii ciocnesc ouă roșii și beau vin.

Afară se trag focuri de revolver.

Acesta e un obicei care ar trebui înlăturat, căci se știe că, din cauza aceasta, a izbucnit focul cel mare de la 1848, care a distrus o mare parte din oraș.

E trecut de ora două-spre-zece.

Lumea începe să circule pe străzi. Copiii sunt gătiți cu haine noi. Tramwayele sunt înesate. Trăsurile muscalilor, cu și fără gumă, nu sunt ocupate de cât de funcționari comerciali, mănuați și gulerati, cari au strâns para lângă para numai să și facă gustul să stea picior peste picior și să măsoare podul Mogoșoaiei de la un cap la altul în muscal.

Lumea bună care este sătulă de plimbări stă în casă. Acum dă rândul celor-l'alți

La Bordei sau Herăstrău, se ciocnesc ouă roșii se închină și acolo cu „Cristos a înviat” însă pe iarbă verde. Mititeii cu usturoi, fleicile și pastura cea gustoasă cer într'un cârciumarni să mai vie o ulciică de vin. D'apoi chiote, și strigăte? Câte postii?

Alții se amuzează pe la „Stan Țăranul” cunoscută grădina cu tradiționalul „Dulap” care pentru două ouă, îi dă învârtita de cinci-spre-zece ori.

Paci se înfundă mai mult flăcăi de pe la prăvălii și bieții soldați care vin să mai uite ghionturile lui don Vagmistrul, dându-se în dulap la braț cu scumpele lor adorate. Copiii mai drăcoși găsesc o mare plăcere ca în momentul când sunt în vârful dulapului s'asvârle cu plesnitori la picioarele fetelor, care le ochisese din trecăt.

Alții se fac roată în jurul vre-unui vechiu fabricant de bidinele, azi mare cofetar, fabricant de înghețată, care își laudă într'una marfa. Tocmai în fundul curței un moș și o babă fac de zor la „calde floricele”.

Mai la o parte, în mijlocul prafului, la scârțitul unei viori vechi, se întinde o horă țepănă: bătrânii privesc cu drag.

..*

tru doi opt. Postii domnilor că se închide jocul. Când se completează, asvârle ușor zarele pe masă, apoi, cu un băț numără accentuat: șapte două-spre-zece, cinci-spre-zece; nouă-spre-zece, două-zece și unu, și cu un aer liniștit înștiințează:

Eram să trec cu vederea un loc destul de însemnat pentru petrecere: Cișmigiu și împrejurimile lui. Aci nenumăratele panorame atrag cu duimul public înăuntru prin diferite mijloace: unii scot panglice și alții ace o gămalie, asten afară bine înțeles căci, scamatorile din năuntru sunt mai grozave.

Dar călușeii!

Călușeii se învârtesc cu iuteala fulgerului în timp ce o tobă spartă sună într'una și un tigan bătrân cântă dintr'un flaut. Ce? Sunt sigur că nici el nuștie.

Lacul Cișmigiuului e impestrițat de amatori care vor să se plimbe cu bărcile. În jurul lacului copiii stau droace și privesc.

Dar nici la Paște, mă rog, jocurile nu lipsesc.

Poate peste cincizeci de cei cu «zece bani culoarea» operează cu o experiență practică. Oamenii doritori de câștig s'adună grămadă la câte o masă. Negustorul strigă mereu: una, — două a mai rămas; pentru un ban patru, pentru un ban patru, pentru doi opt. Poștiți domnilor că se închide jocul.

Și sunt multe, multe feluri de operațiuni d'astea periculoase. Ei dar? Ce să faci, așa-i la Paști.

TITAN.

FASOLE CALUGAREASCA

Teofan, bătrân călugăr,
Într'o veche monastire,
După ce-si trecuse ntr'una
Cu nchinare și citire,
Când gândi la vremea mesei,
După cum era prin post,
Post mai mic, ori postul mare,
Ori și care-o fi mai fost,
Îi sbură din gând fasolea,
Nu știu, zău, din ce pricină,
Și de-aceea n' oală puse
Ca să-și fiarbă o găină.
Când fierbea mai bine oala,
Și pe usă, hop, deodată
Chiar curat, ca prin minune,
Iată starițul s'arată.
— Bună ziua—bună ziua!
Asta, ceea, du-te, vină,
Dar ce văd acolo n' oală
Parc'ar fierbe vr'o găină?
— Nu-i găină, Cuvioase;
Nu, mă iartă!...

— Eu te iert
Dar în oală văd găină
— Ba fasole-am pus la fier!
— Cum fasole? Uit' te'n oală
Eu văd gât, văd piele-aripă...
— Ți se pare, Cuvioase,
Și le vezi cam prea din pripă
Eu fasole-am pus în oală;
Și de-ți pare a fi găină
E curată nselăciune,
Numai chipul e de vină.
E fasole-aceasta, sfinte,
Știi de-acum chiar, nu de-un an
Cum te știu pe tine stariț
Și pe mine Teofan.
E fasole, cuvioase,
Și de vrăi, precum ești bun,
Ai răbdare vr'o minută
Cum stă lucrul ca să-ți spun.
Eu de neam, precum se știe,
Am fost tarc. Venind în lume,

După datinile legi

Mi s'a dat Halim ca nume.
Spune-acuma Cuvioase,
Când Halim am fost numit
Fost'am eu Halim atuncea?
— Da, Halim, da, negresit.
Mai apoi, crescând cu vârsta,
Tot gândind m'au pus la cale
Să mă fac ovrei și-atuncea
Din Halim mi-au zis Ghidale.
Spune-acuma, Cuvioase,
Când Ghidale-am fost numit
Fost'am eu Ghidale-atuncea?
— Da, Ghidale, negresit.
Mai în urmă, eu, Ghidale,
Imi veni să fiu creștin
Și primind bolezul iată
Mă numiră Constantin.
Spune-acuma cuvioase
Constantin de-am fost numit
Fost'am Constantin atuncea?
— Constantin, da! Negresit!
După aste, cum se știe.
Mai trecând ceva, vr'un an,
Imbrăcându-mă călugăr
Mă numiră Teofan.
— Sunt eu Teofan acuma
Cuvioase, ce gândești?
— Se ntelege, fără vorbă,
Teofan acuma ești.
— Așa dară, Cuvioase,
Este drept si-adeverat
Că ori când schimbai vr'un nume
Eu am fost cum m'a chemat?
— Negresit, așa-i, părinte,
Da' așa e scris în lege,
Se ntelege, se ntelege!
Apoi uit' le, Cuvioase,
Și eu numele-am schimbat:
Din găină-am zis fasole,
Nu-i fasole-adeverat?..

TH. SPERANȚA.

TIGANUL LA IERUSALIM

Fusese și țiganul la biserică de câte-va ori, că, de, era și el creștin,—și auzise și el că... «cine dă Domnului sie și dă... și Domnu-i întoarce înzecit».

Și cum avea el vr'o 10 galbeni, toți de aur, numai ce se gândi și hait-a să-i dea lui Christos... «și i-o înapoia acela, înzecit».

Se duce țiganul cu cei zece galbeni; pe drum făcea socoteală cât o să ia peste un an: o sută de galbeni...

Era tocmai în Vinerea mare, după prânz. Câți-va copii treceau pe sub masa Domnului și sărutau icoanele... țiganul se uita la ei și strângea în buzunar basmaua cu galbenii.

Dascălul vede și-l întreabă: dar ce ai acolo, țigane?..

— «Am adus» făcu el, zâmbind și-ret, apoi povesti ce avea de gând.

Dascălul când aude, cum nu avea tocmai de cheltuială, se gândește să-i ștergă țiganului cei zece galbeni.

Scoate pe copii afară și-i spune țiganului să se ducă să vorbească cu Christos.

Se duce zâmbind harapina:

«Prea sfinte, mânca-te-asi, uite... pentru taică-teu... și viu ești la anu... și-ia...»

Blandul Christ, nemșcat, cu capul plecat într-o parte... rămase tot așa.

Țiganul puse lângă el basmaua cu galbenii și plecă.

Trecând pe lângă dascăl îi șopti... «Că e de mic și-i mândru, nici mulțumim n'a zis că-l ajut pe tat-su la afaceri...»

— N'ai grije, e om drept... cât e de mic răspunde dascălul.

Și țiganul eși.

II

Peste câte-va zile țiganul ce se gândi: să-i facă o vizită lui Dumnezeu și să-l întrebe dacă-i da vr'o recipistă, ceva la mână...

Când ajunse la biserică, Christos era deja în altar... iar dascălul îi eși înainte și-i zise cu glas trist:

— Mă, Christos s'a dus la ageală, la Ierusalim, cu banii tăi... ai pățit-o.

— «Vale!»—făcu țiganul,—«m'a saracit... saracut de maica mea» și fugi acasă, o ia pe țigancă la bătae, dă în dancă, dă în căine și-i ia iar de la căpătai până ce a obosit și a adormit.

A visat ca să se ducă la Ierusalim că acolo îi dă Christos banii.

Când s'a sculat, a pus pe nevastă de i-a făcut o turtă și a plecat-o.

Maî pe jos, maî pe sus, cu mesteșugul, cu ce maî fura, iată-l că ajunse la Ierusalim...

III

Se nimerise tocmai în Vinerea mare,—peste un an.

În mijlocul bisericii din orașul sfânt, numai în aur și argint și de o mărime extra-ordinară, divinul Christ, de pe crucea pe care era restignit, par'că privea cu milă la sutele de credincioși, cari, pioși, cu lacrimi în ochi și credința în suflet, treceau pe lângă el...

Țiganul îl văzu de departe, țânji, așteptă până îi veni rândul și cum se apropie îi zise:

— Mare te făsuși Doamne cu păralutele mele...

Și cum Christos rămase nemșcat țiganul se răsti:

— Și-apoi ce te faci ca nu m'a cunoști? Nu țiam dat acuși un an 10 galbeni cu împrumut la biserică noastră?... Horî te faci nix-nai? Da te trag la judecată și-ți aduc dovadă adevărată pe dascălul Matei și-atunci hai să plătești...

N'avu timp să termine,—nici el nu stie cum s'a făcut,—s'a pomenit legat feleș și trântit în fundul unei pinițe...

— Hapo!... așa merge pe aici? V'ai învoit toți cu el... el care mi-a fugit cu 10 galbeni... muncii și câștigați cinstit... hăsta e dreptate...? Il cunosc eu că este el... după barbă și după nărav, că ține capul într-o parte... Ce, unde și-a pus hatăt aur pă el... haurul este topit din galbini mei...

A strigat cât o fi strigat, cine l'a auzit!..

Peste noapte a visat țiganul pe d-nul Christos că a venit și i-a zis:

— «Mă... eu a trebuit să plec chiar în noaptea aia și ca să nu te scol din somn țiam îngropat banii în dosul casei tale, cu dobândă cu tot...»

Când s'a sculat țiganul s'a minunat de așa vis și a crezut...

Când veni ră pasnicii, el se ceru să-i dea drumul, că vrea să se ducă acasă ca tot omul cinstit.

Paznicii l'au dus până la marginea orașului și-l lăsară...

— «Să-i spuneți lui Christos mersi și-i multumesc», strigă țiganul și-o rupse la fugă cât îl ținea tâlpășița.

Când ajunse în sat la el și cătă în dosul casei, dădu în adevăr, de o oală plină cu aur.

Și s'a pricopsit de atunci țiganul de nu l' mai cunoști

Auzită de la T. Hr. de NICOLAE HRISTESCU

Cu adincă mihnire aflăm incelarea din viață a doamnei Ecaterina Maior I. Burelly, mama onoratei Doamne Elisa C. Cirlova, sotia stimalului nostru colaborator d. C. Cirlova.

Defuncta lasă regrete unanime. Toți cei cari au cunoscut-o văd prin moartea ei, pierderea unui model de bună mamă și de excelentă femeie.

Trimitem greu incercatei familii condoleanțele noastre cele mai sincere.

IUDA

(FRAGMENT DIN NADSON *)

Hristos se ruga... O sudoare de sânge curgea de pe fruntea lui înclinată. —

El trimitea rugă pentru neamul omenesc, neam viclean. Un foc de entuziasm ceresc strălucea în trăsurile feței sale. Și el cu zâmbetul părerii de rău suferea ultimele chinuri și durerea cununei de spini. Imprejurul crucii sta mulțimea — și un ris brutal se auzea împrejur.

*) Nadson, poet rus, s'a născut în Petersburg, la 1862. La 9 ani a început a scri versuri. La 1878 îi s'a publicat cea d'antăi poezie. A scris mult, a murit însă tânăr: la 1893. Poeziile sale sunt pline de un lirism dulce și o simplitate măreață.

Oarba turmă nu pricepea pe cine căznea și batjocorea cu ura ei nepuțincoasă. Ce-a făcut el? De ce la chinuri a fost condamnat, ca un rob, ca un făr' de lege — și cine a îndrăznit, prostește, să ridice mâna asupra Dumnezeului său? El a intrat în lume cu iubire sfântă, propovăduia, se ruga și suferea — și lumea s'a pătat pentru veșnicie — cu sângele său nevinovat! S'a sfârșit!...

Rugăm stăruitor pe onorații noștri dd. abonați cari își schimbă domiciliul, cu ocazia Sf. Gheorghe, să ne încunoștințeze pe o carte postală de ultima locuință, spre a le trimite ziarul pe noua adresă.

Nu necesită n' i o plată aceste schimbări.

POPA CARE A PIERDUT PAȘTELE

Maî înainte, pe când nu erau seminarii, iar preoți se făcea ori-cine, ori de știa ori de nu știa carte, numai să scape din angarale, un popă din aceștia s'a dus la episcopie, ca să i se spue când cade Paștele, și după ce a dat cuvenitul plocon, îi s'au dat atâtea grăunțe de porumb, câte zile erau până la paște. El în fie-care zi lepăda câte una, așa că grăunțele când se vor isprăvi și paștele va sosi.

Din întâmplare, pe când dormea popa, preoteasa scuturându-i haina și găsind grăunțele în pozunar, i-a maî pus o mână, zicând *că poate că îi place părintelui să mănânce grăunțe ca să nu maî aibă arsuri pe piept.*

Popa a lepădat în fie-care zi câte una, însă paștele nu maî sosea.

Intr'una din zile întrebându-l cine-va când este Paștele,—el socotind grăunțele i spuse: Oh! săracii de noi, s'a mâniat D-zeu pe noi pentru păcatele noastre, căci după socoteala mea, nu o să maî avem Paște vr'o trei, patru ani.

TRAIAN R.

PAȘANILE LUI GULLIVER

9

Găsi de cuviință că trebuie să ascult, și de frică să nu cad mă culcaî d'r lungul batistei și ast-fel fui dus la casa lui. Acolo își chemă repede nevasta și mă arătă ei; însă ea scoase niște țipete teribile și se dete îndărăt, după cum fac femeile în Anglia cînd văd cite-o broască sau vre-un păiagen.

În urmă după ce soțul ei îi explică toate obiceiurile mele și că ru fac nici un rău, începu și ea să mă iubească întîi puțin și în urmă foarte mult.

Era aproape ora mîncării și un servitor aranje masa.

Aceasta se expunea din carne crudă așezată pe o masă mare de vre-o opt-zeci picioare în diametru. Agricultorul, femeia cu trei copii și o bătrînă bunică, sta în jurul ei. Atunci servitorul mă așeză pe masă care era înaltă de maî bine de trei-zeci de picioare.

Femea îmi tăia o bucată de carne și mi dete fărimituri de piine pe un taler de lemn, înalt de maî multe picioare. Am scoș cut țitașul meu și furculița și cînd am începu-

să mânc, aceasta a produs o mare veselie uriașilor.

Stăpîna trimise servitorul să-mi aducă să eau un păhăruț de liquier, care conținea vre-o cîți-va decalitrîi. D'abia putui să ridic vasul și după ce făcui un respectos salut urmat de cîte-va cuvinte bine simțite începui a bea, ceea ce produse rîsete șgomotoase de eram cît p'aci să rămîn surd d'atîta gălăgie.

Băutura asta era bunicică și avea gustul vinului de mere.

Stăpînul meu (căci stăpîn mi-era uriașul) îmi făcu semn să viu spre el, dar dînd fuga prea tare pe masă mă împiedicai de o frimitură de piine și căzuî cu fața în jos fără să mă rănesc unde-va.

După masă stăpînul meu plecă la lucrătorii de pe cîmp, și după cît înțelesei îi porunci nevestei sale să aibă o mare grijă de mine. Făcîndu-mi-se somn, stăpîna mă culcă în patul său și mă înveli cu o batistă albă, mult mai mare ca pinza unei corăbii de răsboi.

Dormii aproape două ore și visaî că eram la mine acasă cu nevastă și copiii mei, cînd deșteptîndu-mă mă găsiî singur într'o odăe colosală de două-trei sute de metri de largă și înaltă de mai bine de o sută.

Eram culcat într'un pat lung de mai bine de zece metri. Stăpînu plecase să-și vadă de treburile casei și mă închisese cu zăvorul. Patul era înalt de patru metri și mi era greu să mă dau jos. În timpul asta doi șoareci care se alungară d'a lungul perdelelor începură să alerge pe patul meu. Unul se apropia de nasul meu și voi să mă muște. Voi să mă apăr. Începură să m'atace din două părți, dar din fericire am străpuns pieptul unuia din ei. Curînd după aceasta stăpîna mea veni să mă vadă și se sperie văzîndu-mă plin de sînge. O liniști îndată că nu mi s'a întimplat nimic.

Îi făcui semn că vreau să mă dau jos din pat și dînsa îmi îndeplini cererea.

CAPITOLUL II

Fieca proprietarului. La tîrg. Amănuntele călătoriei mele.

Stăpîna mea avea o fetiță cam de nouă ani, care era destul de deșteaptă pentru vîrsta sa.

Dînsa în înțelegere cu stăpîna mea goli leagănul păpușei, îl dresă și mă culcă în el. Leagănul fu pus într'o mică cutie a biroului ca să fiu la adăpost de vre-un nou atac din partea șoarecilor.

Astă îmi fu patul tot timpul cît locuiî la ei. Fetița îmi făcu seara cămăși și o mulțime de albituri. După un scurt timp fetița mă instrui întru cît-va. Așa, cînd îi arătam ceva cu degetul, ea mi spunea numele imediat ast-fel că, după cîtă-va vreme, fui în stare a cere ceea ce voiam.

Din simpatia ce mi arăta fata îmi dete numele de *Grildrig*, cuvînt ce în latinește se zice *homunculus*, în italienește *homuncelino* și în englezește *mannikin* ceea ce în romînește înseamnă om mic. Tot d'una eram împreună. O numeam *Glumdalclitch* sau mica îngrijitoare, și o stimam foarte mult pentru bunătatea cu care mă îngrijea, căci ași fi prea nerecunoscător dacă ași trece cu vederea meritele ce î se cuvî.

După cît-va timp se răspîndi vestea în toată țara că stăpînul meu găsisă un mic animal în camerile sale de grînce, cu figură de om. Fie-care vorbea că acest animal imita omul în toate acțiunile și părea a vorbi o limbă care îi era proprie: învîțase

mai multe cuvinte și mergea drept pe două picioare, venea cînd era chemat, făcea tot ce îi ziceai, și părea că nu e mai mare de trei ani.

VA URMA.

UN SFAT DE PAȘTE

După ce-ai mâncat fasolea
Urzicelele și știru,—
Sărbătoarea de'nviere
O petrece, bînd la bere.
De Luther și Bragadiru

LOC în Capitală; se caută a se cunpăra cu 4-5000 lei, în ori-ce stradă cu canal și apă; să aibă fațada cel puțin 12 metri și total să fie între 4-500 metri pătrați.—Adresa la Administrația „Foaia Populară“.

Rugăm călduros pe stimați d'd abonați la „FOAIA POPULARĂ“, cari până acuma încă n'au trimes micul cost al abonamentului pe anul II-lea, să aibă amabilitatea a'l expedia printr'un mandat poștal, sau mărci în scrisore recomandată.

Cheltuelile simțitoare ce avem cu această publicație, din ce în ce îmbunătățită, ne îndeamnă a face acest apel.

Ne facem o plăcere de asemenea să rugăm personal pe toți prietînii și cititorii acestei foii, a ne da concursul, procurându-ne, printre amicii și cunoștii d-lor, abonați. Dacă fie-care ar achiziționa numai câte un abonat, deja numărul cititorilor s'ar dubla și ne-ar conveni să facem noui sacrificii și îmbunătățiri ziarului.

În curînd vom începe a publica sub titlu „*Sprîjinatorii noștri*“ lista acelor amabile și de inimă persoane, care au găsit cu cale a „FOAIA POPULARĂ“ meritau, n trîiască, și ne-au dat concu să prețios, procurându-ne, în sulă trecut și acesta, abonați.

MODE
COIFURE, COȘURI DE FLORI
COROANE

D-NA **E. BESLEGEANU**

Născută Briol

București. — Calea Victoriei, 65

Marele hotel Mano

vis-à-vis de grădina Ateneului

Casă fondată la 20 Octom. 1884

Are onoare a face cunoscut că s'a reîntors din Paris de unde a adus un însemnat număr de pălării cu prețuri moderate.

Primește ori-ce reparație de pălării

Expediția în provincie contra ramburs.

3000 Decalitrîi de tuică, naturală de prune, de 14 și 15 grade, veche de Cămpulung se află de vînzare cu prețul foarte modest. A se adresa pentru lămuriri proprietarului, d. P. Diaconescu, proprietar, com. Berevoești, județul Muscel.

P. A. IONESCU

AVOCAT

— Stenograf al Camerei —

Consult 8—10 și 6—7.

Predă și lectii de Stenografie

CURA DE PRIMAVARA

Pelin bun extrafin

Se vinde numai la

„DEALUL ZORILOR“

la **G. S. Ardeleanu**

— CALEA VICTORIEI No. 107 BUCUREȘTI —

Cel mai recomandabil magazin de friserie este

„LA BRICIUL LUI CUZA,„

STRADA ACADEMIEI SUBT HOTEL UNION

Firmă veche și cunoscută a d-lui Maria Ionescu

Pe lângă că e o plăcere a te rade, tunce și frisa în acest magazin, dar vești găsi tot-d'una diferite articole de parfumerie și tualetă cu prețurile cele mai moderate.

Se fac abonamente lunsre și a la carte
Nu uitați deci cunoscutul magazin de friserie

„La Briciul lui Cuza“

GRADINA
Preotul Ilie

Biserica Cotroceni—București—

Arbori fructiferi; Arbori pentru șosele; Arbori altoiți de ornament. Arbusti.—Plante urcătoare.—Brazi. Pomii austriaci, Thuya și altele. Asemenea și stupi de prăsilă.

Sitnografia +
Tipografia
Fabrica de Cartonage
Farmaceutice
ALBERT BAER
Fondat 1850
Casa proprie
Usina motrica
TELEFON
BUCUREȘTI
Strada Numa Pompiliu 7.
TELEGRAM
BAER-BUCUREȘTI